

VALTIONEUVOSTON VIKKO

Toimittanut Valtioneuvoston viestintäosasto

SISÄLLYSLUETTELO

TASAVALLAN PRESIDENTTI	11
Kansainväliset asiat	11
Muuta	11
VALTIONEUVOSTO	11
Hallituksen esitykset	11
Valtioneuvoston asetukset	18
Valtioneuvoston päätökset	18
Nimitysasiat	20
Raha-asiat	20
HALLITUKSEN NEUVOTTELUT	20
Hallituksen iltakoulu	20
LUOVUTETUT MIETINNÖT	21

TASAVALLAN PRESIDENTTI

KANSAINVÄLISET ASIAT

Tasavallan presidentti päätti **21.9.2012** seuraavat kansainväliset asiat:

Tasavallan presidentti hyväksyi yhteistyösopimuksen Hondurasin maaseudun sähköistämiseen tarkoitetusta korkotukiluottohankkeesta Suomen tasavallan hallituksen, Hondurasin tasavallan hallituksen ja Keski-Amerikan alueellisen kehityspankin välillä

ja valtuutti väliaikaisen asiainhoitajan Eeva-Liisa Myllymäen tai hänen estyneenä ollessaan konsuli Eeva Helmisen allekirjoittamaan sopimuksen. (UM ulkoasiainneuvos Hannele Tikanvaara 09 160 55658)

MUUTA

Tasavallan presidentti päätti **21.9.2012** seuraavat asiat:

Tasavallan presidentti vapautti kontra-amiraali Antero Karumaan valtion virka-ansiomerkkitoimikunnan toimikunnan jäsenen tehtävästä sekä kenraalimajuri Sakari Honkamaan varajäsenen tehtävästä ja määräsi heidän tilalleen jäseneksi kenraalimajuri Sakari Honkamaan ja hänen henkilökohtaiseksi varajäsenekseen prikaatikenraali Jukka Ojalan. (VM hallitusneuvos Kirsi Äijälä 0295 530 172)

VALTIONEUVOSTO

HALLITUKSEN ESITYKSET

Valtioneuvosto antoi **17.9.2012** eduskunnalle seuraavat hallituksen esitykset:

Hallituksen esitys (HE 85/2012 vp) eduskunnalle laeiksi oikeudenkäyn-

nin viivästymisen hyvittämisestä annetun lain ja hallintolainkäyttölain muuttamisesta. Oikeudenkäynnin viivästymisen hyvittämisestä annetun lain soveltamisalaa ehdotetaan laajennettavaksi koskemaan myös yleisiä hallintotuomioistuimia, erityistuomioistuimia ja muutoksenhaku-lautakuntia. Asianosaisella olisi hallintoasiaa koskevan oikeudenkäynnin viivästyessä oikeus saada valtion varoista kohtuullinen hyvitys. Lisäksi hallintolainkäyttölakiin lisätään säännös siitä, että hallintotuomioistuimen tulisi asianosaisen pyynnöstä ilmoittaa hänelle arvio asian käsittelyajasta. Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.6.2013. (OM lainsäädäntöneuvos Arja Manner 0295 150 450)

Hallituksen esitys (HE 86/2012 vp) eduskunnalle laeiksi konkurssilain sekä takaisinsaannista konkurssipesään annetun lain 24 §:n muuttamisesta. Konkurssilakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös velallisen itsekriminointisuojausta. Velallinen, joka on rikoksesta epäiltynä esitutkinnaissa tai syytteessä, ei olisi konkurssimenettelyssä velvollinen antamaan pesänhoitajalle konkurssilain edellyttämiä tietoja niistä seikoista, joihin rikosepäily tai syyte perustuu. Konkurssilakiin otetaan säännös

siitä, että pesänhoitajan tulisi tarvittaessa tehdä tietyistä pesänselvityksessä ilmenneistä rikosepäilyistä ilmoitus poliisille. Velallisselvitystä ei enää automaattisesti toimitettaisi syyttäjälle eikä syyttäjä osallistuisi konkurssiastian istuntoon. Valtion varoista pesänhoitajalle maksettavan palkkion ja kulukorvauksen enimmäismäärää varojen puutteeseen raukeavissa konkurseissa korotetaan. Rikosilmoituksen tekemisestä maksettaisiin erillinen palkkio. Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian, kuitenkin aikaisintaan 1.1.2013. (OM lainsäädäntöneuvos Maarit Leppänen 0295 150 276)

Hallituksen esitys (HE 87/2012 vp) eduskunnalle vuoden 2013 tuloveroasteikkolaki sekä laiksi tuloverolain muuttamisesta. Esitys sisältää ehdotuksen vuoden 2013 valtionverotuksessa sovellettavaksi progressiiviseksi ansiotulon tuloveroasteikkoksi. Asteikkoon ehdotetaan lisättäväksi uusi ylin tuloluokka 100 000 euroa ylittävälle tuloille. Eläketulon verotusta kiristetään 45 000 euroa ylittävältä osalta. Tuloverolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että työtulovähennyksen enimmäismäärää ja kertymäprosenttia sekä perusvähennyksen enimmäismäärää korotetaan. Kotitalousvähennys myönnettäisiin myös ulkomaisen yrityksen myymien palvelujen osalta, kun palvelu tarjotaan toisessa Euroopan talousalueen valtiossa. Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen. Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1.1.2013. Lakeja sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2013 toimitettavassa verotuksessa. Kotitalousvähennystä koskevaa muutosta sovellettaisiin verovelvollisen eduksi kuitenkin jo verovuodesta 2007. (VM osastopäällikkö Lasse Arvela 0295 530 110)

Hallituksen esitys (HE 88/2012 vp) eduskunnalle kilometrikorvausta koskeviksi muutoksiksi verolainsäädäntöön. Esityksessä ehdotetaan muuttaviksi tuloverolakia, elinkeinotulon verottamisesta annettua lakia, maatalouden tuloverolakia ja ennakkoperintälakia. Tuloverolaisissa olevaa verovapaata kilometrikorvausta koskevaa säännöstä muutetaan vaihteittain siten, että vuodesta 2013 alkaen Verohallinto vähentäisi verosta vapaan kilometrikorvauksen yleistä määrää vahvistettaessa yksityisajojen

osuutena 5 prosenttia Valtion työmarkkinalaitoksen laskemasta enimmäismäärästä. Verohallinto vahvistaisi erikseen verosta vapaan kilometrikorvauksen enimmäismäärän 15 000 kilometrin ylittävälle osalle vuodesta 2014 alkaen. Verosta vapaaksi määräksi vahvistettaisiin 55 prosenttia Valtion työmarkkinalaitoksen laskemasta kilometrikorvauksen enimmäismäärästä. Vastaavat muutokset tehdään elinkeinotulon verottamisesta annettuun lakiin ja maatalouden tuloverolakiin. Ennakkoperintälakiin lisätään säännös, jonka mukaan suorituksen maksaja ei ole velvollinen toimittamaan ennakonpidätystä, jos suorituksen maksajan maksama kilometrikorvaus ei ylitä Verohallinnon vahvistamaa verovapaan korvauksen määrää. Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen. Elinkeinotulon verottamisesta annettun lain, maatalouden tuloverolain ja ennakkoperintälain muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2013. Lakeja sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2013 toimitettavaan verotuksessa. Tuloverolain väliaikainen muutos on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2013 ja se olisi voimassa vuoden 2013 loppuun. Tuloverolain pysyvä muutos ehdotetaan tulevaksi voimaan 1.1.2014. (VM osastopäällikkö Lasse Arvela 0295 530 110)

Hallituksen esitys (HE 89/2012 vp) eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain, Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain 18 b §:n ja eräistä vakuutusmaksuista suoritettavasta verosta annetun lain 3 §:n muuttamisesta. Arvonlisäverolakia ja Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että kaikkia arvonlisäverokantoja korotetaan yhdellä prosenttiyksiköllä. Eräistä vakuutusmaksuista suoritettavasta verosta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vakuutusmaksuverokantaa korotetaan yhdellä prosenttiyksiköllä. Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2013. (VM osastopäällikkö Lasse Arvela 0295 530 110)

Hallituksen esitys (HE 90/2012 vp) eduskunnalle laiksi tuloverolain muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tuloverolain

säännöksiä vapaaehtoisen yksilöllisen eläkevakuutuksen ja pitkäaikais säästämissopimuksen sekä kollektiivisen lisäeläketurvan maksujen vähennysoikeudesta siten, että maksut ovat vähennyskelpoisia vain, jos vanhuuseläkettä tai pitkäaikais säästämissopimukseen perustuvia suorituksia voidaan alkaa maksaa aikaisintaan työntekijän eläkelain mukaisesti lykättyyn vanhuuseläkkeeseen oikeuttavasta iästä. Lakiin otetaan lisäksi säännös urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetussa laissa tarkoitettujen urheilijan vapaaehtoisen vakuutuksen maksujen vähennysoikeudesta. Valtioneuvoston lausuma; Hallitus selvittää kevään 2013 kehyskäsittelyyn mennessä vapaaehtoisten eläkevakuutusten ja ps-sopimusten verokohtelun tarkistamista siten, että veronalaista tuloa olisi etuudesta vain tuoton osuus, mikäli vakuutusmaksu ei ole ollut verotuksessa vähennyskelpoinen. Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2013. Eläkevakuutuksiin ja pitkäaikais säästämissopimuksiin, jotka on otettu ennen lain voimaantuloa, sovellettaisiin lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Kollektiiviseen lisäeläkejärjestelyyn sovellettaisiin lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, jos verovelvollinen on ollut lisäeläkejärjestelyn piirissä lain tullessa voimaan. (VM osastopäällikkö Lasse Arvela 0295 530 110)

Hallituksen esitys (HE 91/2012 vp) eduskunnalle laeiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen sekä sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annettua lakia sekä sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annettua lakia siten, että energiaverotuksen painopistettä siirrettäisiin vähäpäästöisyyteen kannustavaksi korottamalla lämmitykseen käytettävien sekä voimalaitos- ja työkonepolttoaineiden veron hiilidioksidiosuutta. Kevyen ja raskaan polttoöljyn, kivihiilen ja maakaasun hiilidioksidiveron laskentaperusteena oleva hiilidioksiditonni arvo nostettaisiin nykyisestä 30 eurosta 35 euroon. Muutos toteutettaisiin käytännössä tuottoneutraalisti siten, että samalla alennettaisiin energiasäilöveron osuutta 7,70 eurosta 6,65 eu-

roon megawattitunnilta. Maakaasusta kannettaisiin alennettua energiäsäilötöveroä 4,45 euroa megawattitunnilta vuoden 2014 loppuun. Mäntyöljyn jatkojalostuksen raaka-aineensaannin turvaamiseksi mäntyöljyn veroa korotettaisiin saman verran kuin raskaan polttoöljyn osalta. Lämmityspolttoaineista turpeen verotukseen ei ehdoteta muutoksia. Lisäksi ehdotetaan, että kaupallisen vesiliikenteen polttoaineiden verotomuus laajennettaisiin koskemaan myös maakaasua ja kivihiihtä. Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2013. (VM osastopäällikkö Lasse Arvela 0295 530 110)

Hallituksen esitys (HE 92/2012 vp) eduskunnalle laeiksi verotusmenettelystä annetun lain ja työturvallisuuslain muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi verotusmenettelystä annettua lakia ja työturvallisuuslakia. Verotusmenettelystä annettuun lakiin lisättäisiin rakennusalan verovalvontaa tehostavat säännökset rakennustyömailla noudatettavasta työntekijöitä ja rakennusurakoita koskevasta kuukausittaisesta ilmoittamismenettelystä. Rakentamispalvelujen tilaajan olisi toimitettava Verohallinnolle verovalvontaa varten tarpeelliset tiedot niistä yrityksistä, jotka suorittavat tilaajalle arvonlisäverolaissa tarkoitettua rakentamispalvelua taikka rakennustelineiden pystytys- tai purkutyyötä tai jotka vuokraavat tilaajalle työvoimaa edellä mainittuihin tarkoituksiin, samoin kuin tiedot tilaajan näille yrityksille maksamista vastikkeista. Yhteisen rakennustyömaan pääurakoitsijan tai muun päätoteuttajan olisi toimitettava tiedot yhteisellä työmaalla työskentelevistä työntekijöistä ja itsenäisistä työnsuorittajista. Työmaalla toimivat yritykset toimittaisivat päätoteuttajalle tiedot palveluksessaan olevista työntekijöistä. Rakennuttajana olevan luonnollisen henkilön olisi annettava Verohallinnolle tiedot rakentamistyön suorittaneista työntekijöistä ja yrityksistä samoin kuin näille maksamistaan palkoista ja muista vastikkeista ennen loppukatselmusta, jos rakentaminen edellyttää rakennuslupaa. Rakennuttajan olisi lisäksi annettava loppukatselmuksessa rakennusvalvontaviranomaiselle Verohallinnon antama todistus siitä, että hän on täyttänyt tiedonantovelvollisuus-

tensa. Tiedonantovelvollisuuden laiminlyönnin perusteella voitaisiin määrätä laiminlyöntimaksu. Työturvallisuuslakiin lisättäisiin säännös yhteisen rakennustyömaan pääurakoitsijan tai muun päätoteuttajan velvollisuudesta pitää ja säilyttää luetteloa työmaalla työskentelevistä työntekijöistä ja itsenäisistä työnsuorittajista. Työnantajalle ja itsenäiselle työnsuorittajalle säädettäisiin velvollisuus toimittaa luettelon pitämiseksi tarpeelliset tiedot. Työturvallisuusrikkomusta koskevaa säännöstä muutettaisiin velvoitteiden täyttämisen tehostamiseksi. Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.10.2013. (VM osastopäällikkö Lasse Arvela 0295 530 110)

Hallituksen esitys (HE 93/2012 vp) eduskunnalle laiksi perintö- ja lahjaverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi perintö- ja lahjaverolakia siten, että veroasteikkoihin lisättäisiin uusi porras 1 000 000 euroa ylittävän perintöosuuden tai lahjan osalta. Ensimmäisen veroluokan ylimmän portaan veroprosentti olisi 19, kun nykyisin ylin veroprosentti on 16. Toisen veroluokan ylimmän portaan veroprosentti olisi 35, kun nykyisin ylin veroprosentti on 32. Ehdotuksessa esitetään myös, että vakuutuksesta edunsaajamääräyksen nojalla vastikkeetta saadun vakuutuksen lahjaverovapaudesta 8 500 euron määrään asti luovutettiin. Lisäksi esitetään, että kuolinpesän varoista tehtäviä vähennyksiä koskevia säännöksiä tarkennettaisiin siten, että veron määrä ei riipu siitä, missä maassa perinnönjättäjä ja perillinen tai testamentinsaaja on asunut. Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2013. (VM osastopäällikkö Lasse Arvela 0295 530 110)

Hallituksen esitys (HE 94/2012 vp) eduskunnalle laeiksi tuotannollisten investointien korotetuista poistoista verovuosina 2013–2015 ja tuotannollisten investointien väliaikaisesti korotetuista poistoista annetun lain kumoamisesta. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki tuotannollisten investointien korotetuista poistoista verovuosina 2013–2015. Lain mukaan uusien tehtaiden ja työpajojen sekä tehtaissa ja työpajoissa käy-

tettävien uusien koneiden ja laitteiden hankintamenoista saisi verotuksessa tehdä enintään kahtena verovuotena kaksinkertaiset poistot säännönmukaisesti poistoihin verrattuna. Enimmäismäärän korotus koskisi uusia vuosina 2013–2015 hankittuja ja käyttöön otettuja hyödykkeitä. Samalla verovuosina 2009 ja 2010 sovellettu laki tuotannollisten investointien väliaikaisesti korotetuista poistoista kumotaan. Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2013. (VM osastopäällikkö Lasse Arvela 0295 530 110)

Hallituksen esitys (HE 95/2012 vp) eduskunnalle valtion talousarvioiksi vuodelle 2013. Talousarvioesityksessä varsinaiseksi tuloksi ilman nettolainanottoa arvioidaan 47,1 miljardia euroa ja määrärahoiksi 54,1 miljardia euroa. Alijäämä, 7,0 miljardia euroa, ehdotetaan katettavaksi lainanotolla. Esityksen mukaan budjetitalouden varsinaisten tulojen arvioidaan kasvavan 4 prosenttia vuoden 2012 varsinaisesta talousarviosta ja 3 prosenttia vuodelle 2012 budjetoitua verrattuna (ml. toinen lisätalousarvio). Ansiotuloverotukseen jätetään tekemättä inflaatio- ja ansiotasotarkistus. Kaikkia arvonlisäverokantoja korotetaan yhdellä prosenttiyksiköllä. Varainsiirtoverosta kiristetään, vakuutusmaksuveroa korotetaan ja kilometrikorvausten ylikompensaatiota puretaan asteittain. Valtion tuloveroasteikkoon lisätään väliaikaisesti uusi ylin tuloluokka, ja suurten eläkkeiden ja perintöjen verotusta kiristetään. Pienituloisten verotusta kevennetään työtulovähennyistä kasvattamalla. Tutkimus- ja kehitystoiminnalle otetaan määräaikaisesti käyttöön verokannustin. Tuotannollisten investointien poisto-oikeus kaksinkertaistetaan määräaikaisesti. Kasvuyrityksiin sijoittamista kannustetaan verotoimenpitein. Kunnille ja seurakunnille sovelletaan edelleen väliaikaisesti korotettua yhteisöverosuutta. Pankkivero otetaan käyttöön. Ajoneuvoveroa ja jäteveroa korotetaan, energiaverotusta kiristetään, asuntolainojen korkovähennysoikeutta rajataan. Yleisradiovero otetaan käyttöön Yleisradio Oy:n toiminnan rahoittamiseksi. Yhteisöverossa huomioidaan koulutuskulujen verovähennys, korkomenojen vähennysoikeutta rajoitetaan. Hintatason nousu huomioiden hallinnonalojen

määrärahat nousevat reaalisesti n. 1 prosenttia vuoden 2012 varsinaisesta talousarviosta ja vähenevät 3 prosenttia vuodelle 2012 budjetoidusta, mikä johtuu mm. vuoden 2012 toisen lisätalousarvion EVM-pääomituksen (1,44 miljardia euroa). Valtionvelan korkomenojen arvioidaan alenevan 320 miljoonaa euroa vuoden 2012 varsinaiseen talousarvioon verrattuna matalasta korkotasolehtuksesta johtuen. Määrärahalisäykset kohdistuvat nuorten aktiivisuutta lisääviin toimiin, pienituloisten tukemiseen, pitkäaikaistyöttömyyden torjumiseen, työllisyyden lisäämiseen ja kasvun tukemiseen. Nuorten yhteiskuntatakuuseen ehdotetaan n. 60 miljoonaa euroa. Nuorten aikuisten osaamisohjelmaan ehdotetaan 27 miljoonaa euroa. Perusturvaetuuksiin tehdään osittain aikaistettu indeksitarkistus vuodelta 2014, mihin ehdotetaan 45 miljoonaa euroa pienituloisten ostovoiman parantamiseksi. Vanhuspalvelulaki astuu voimaan 1.7.2013. Lain toimeenpanoon ehdotetaan yhteensä 33 miljoonaa euroa. Määrärahatasoa vastaavasti alentaa mm. joidenkin indeksikorotusten tekemättä jättäminen sekä laajalaisesti eri hallinnonaloille kohdistuvat säästöt, joista suurimmat kohdistuvat kuntien peruspalveluiden valtionosuuksiin, sairausvakuutuksen lääkekorvausmenoihin sekä puolustusmateriaalihankintoihin. Kehyksen kuuluviksi määrärahoiksi ehdotetaan 42,4 miljardia euroa. Jakamattomaksi varaukseksi esityksessä jäisi n. 141 miljoonaa euroa 200 miljoonaa euron lisätalousarviovarauksen ohella. (VM budjettipäällikkö Hannu Mäkinen 0295 530 330)

Hallituksen esitys (HE 96/2012 vp) eduskunnalle laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden perusteena ehdotetaan otettavaksi huomioon ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annettavaksi tarkoitettu laki, joka tulisi voimaan heinäkuussa 2013. Valtionosuus uusiin ja laajeneviin tehtäviin olisi 54,3 prosenttia ja se korottaisi kunnan peruspalvelujen valtionosuutta 27,3 miljoonalla eurolla. Veroperustemuutoksesta johtuvat kunnallisverojen 12 miljoonan euron menetykset ehdotetaan korvattaviksi kunnille lisäämällä valtionosuutta 2,23 euroa asukasta kohden. Kunnan peruspalvelujen

valtionosuutta ehdotetaan alennettavaksi siten, että kuntien valtionosuusprosentti olisi 30,96 prosenttia ja kuntien omarahoitus 69,04 prosenttia. Alennus on 0,46 prosenttiyksikköä. Siinä on otettu huomioon alennuksena 0,51 prosenttiyksikköä, joka johtuu kehyspäättökseen mukaisesti valtionosuuden 125 miljoonan euron alentamisesta. Lisäyksenä on otettu huomioon 0,05 prosenttiyksikköä, joka liittyy ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annettavaksi tarkoitettuun lain mukaisesti tehtäviin. Sanottu 0,05 prosentin lisäys korottaa valtionosuuksia 11,710 miljoonaa euroa. Yhteensä valtionosuusprosentin alennus vähentää valtionosuuksia 113,290 miljoonaa euroa. Lakiin esitetään lisäksi teknistä muutosta sen johdosta, että varhaiskasvatuksen ja päivähoitopalvelujen lainsäädännön valmistelu, hallinto ja ohjaus ehdotetaan siirrettäväksi sosiaali- ja terveysministeriöstä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle vuoden 2013 alusta. Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2013. (VM hallitusneuvos Arto Luhtala 0295 530 306)

Hallituksen esitys (HE 97/2012 vp) eduskunnalle laiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain ja vapaasta sivistystyöstä annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi väliaikaisesti säännökset, joiden mukaan lukiokoulutuksen, ammatillisen peruskoulutuksen, ammattikorkeakoulujen, opetustuntikohtaisesti rahoitettavan taiteen perusopetuksen keskimääräisiin yksikköhintoihin ja ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen investointien rahoitusjärjestelmän siirtymäkauteen liittyviin euromääriin ei tehdä kustannustason muutoksesta aiheuttavia tarkistuksia vuonna 2013 eikä vuonna 2015 vuoden 2013 arvioidun ja toteutuneen kustannustason erotuksesta aiheuttavia tarkistuksia. Vapaasta sivistystyöstä annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi väliaikaisesti niin, ettei kansalaisopiston keskimääräiseen yksikköhintaan eikä kansanopistojen, kesäyliopistojen, opintokeskusten ja liikunnan koulutuskeskusten yksikköhintaan tehdä kustannustason muutoksesta aiheuttavia tarkistuksia vuonna 2013 eikä

vuonna 2015 vuoden 2013 arvioidun ja toteutuneen kustannustason erotuksesta aiheuttavia tarkistuksia. Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2013. (OKM hallitusneuvos Marja-Riitta Pönkä 0295 330 267)

Hallituksen esitys (HE 98/2012 vp) eduskunnalle laiksi yliopistolain 49 §:n väliaikaisesta muuttamisesta. Yliopistolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vuonna 2013 yliopistoille osoitettavaan talousarvion määrärahaan ei tehdä yliopistoindeksin mukaista vuotuista korotusta. Esitys koskee vain vuoden 2013 kustannustason muutosta. Esitys ei koske vuonna 2013 maksettavaa vuoden 2011 toteutuneen ja ennustetun kustannustason muutoksen välisen eron mukaista tarkistusta. Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2013, ja se olisi voimassa 31.12.2013 saakka. (OKM opetusneuvos Jorma Karhu 0295 330 139)

Hallituksen esitys (HE 99/2012 vp) eduskunnalle laiksi opintotukilain sekä lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta annetun lain muuttamisesta sekä laiksi opintotuen muutoksenhakulautakunnasta. Hallitusohjelman mukaisesti opintotukilain mukaista toisen asteen opintojen enimmäistukiaikaa ehdotetaan rajattavaksi. Lisäksi ehdotetaan tarkennettavaksi ulkomaisessa oppilaitoksessa suoritettavien opintojen sekä ammatillisen peruskoulutuksen yhteydessä suoritettavien lukio-opintojen opintotukioikeutta koskevaa sääntelyä. Opintotukilautakuntien tehtävistä ehdotetaan poistettavaksi kesäopintotukea ja ulkomailla harjoitettavia opintoja koskevien lausuntojen antaminen. Opintotuen muutoksenhakulautakuntaa koskeva sääntely ehdotetaan siirrettäväksi opintotukilain erillislakiin. Koulumatkatuen myöntämisessä ehdotetaan luovuttavaksi työssäoppimisen ajalta saatavan ansiotulon huomioimisesta. Lisäksi lukuvuositaisen tukiajan määrittelyä ehdotetaan selkeytettäväksi. Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen. Opintotukilain ja koulumatkatukilain muuttamista koskevat lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.8.2013. Opintotukilautakuntien tehtäviä koskevan muutoksen ehdotetaan tulemaan voimaan kuitenkin 1.6.2013. Laki opintotuen muu-

toksenhakulautakunnasta on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.5.2013. (OKM hallitussihteeri Piritta Väinölä 0295 330 336)

Hallituksen esitys (HE 100/2012 vp) eduskunnalle laiksi Venäjän ja Itä-Euroopan instituutin muuttamisesta säätiöksi. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki valtion virastona toimineen Venäjän ja Itä-Euroopan instituutin muuttamisesta säätiöksi. Instituutin kirjasto eriytetään säätiöstä lain voimaan tullessa Espoon kaupunginkirjaston alaisuuteen opetus- ja kulttuuriministeriön määrämänä erityistehtävänä. Muutoin säätiö jatkaisi instituutin toimintaa. Tarkoituksena on kuitenkin säätiömuotoisessa rakenteessa uudistaa ja ajanmukaistaa toimintaa niin, että Suomessa asuvan venäjänkielisen väestön tarpeet voitaisiin ottaa huomioon nykyistä joustavammin ja paremmin. Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2013. (OKM hallitussihteeri Heidi Sulander 0295 330 298)

Hallituksen esitys (HE 101/2012 vp) eduskunnalle aineettoman kulttuuriperinnön suojelemisesta tehdyn yleissopimuksen hyväksymisestä. Eduskunnan hyväksyttäväksi annetaan aineettoman kulttuuriperinnön suojelemisesta YK:n kasvatusta, tiede- ja kulttuurijärjestö Unescossa tehty yleissopimus. Sopimuksen tavoitteena on edistää aineettoman kulttuuriperinnön suojelemista, taata eri yhteisöjen, ryhmien ja yksilöiden aineettoman kulttuuriperinnön kunnioittaminen, lisätä tietoisuutta aineettoman kulttuuriperinnön merkityksestä paikallisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla ja vahvistaa siten myös keskinäistä yhteisymmärrystä sekä tarjota kansainvälistä yhteistyötä ja apua. Sopimuksella on perustettu Unescon yhteyteen aineetonta kulttuuriperintöä edistävä rahasto. Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen. (OKM kulttuuriasiainneuvos Leena Laaksonen 0295 330 175)

Hallituksen esitys (HE 102/2012 vp) eduskunnalle laiksi maatalouden rakennetuista annetun lain 17 §:n muuttamisesta. Korkotukilainojen korkotuen enimmäismäärä ehdotetaan alennettäväksi nykyisestä neljästä prosentista kolmeen prosenttiin. Päättävöitteenä on saavuttaa säästöjä valtion menotaloudessa. Muutos koskee ehdotetun lain voimaantulon jäl-

keen tehtäviä tukihakemuksia. Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2013. (MMM lainsäädäntöneuvos Katriina Pessa 0295 162 252)

Hallituksen esitys (HE 103/2012 vp) eduskunnalle laiksi maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain muuttamisesta. Maatalouden harjoittajien luopumistukijärjestelmää ehdotetaan luopumisjaksolla 2011–2014 vuosien 2013 ja 2014 osalta muutettavaksi siten, että luopumistavoista poistetaan vuodesta 2013 alkaen mahdollisuus luovuttaa maatilalla saatavan tulon vähimmäismäärä nostetaan 10 000 eurosta 15 000 euroon. Jo aloitetut sukupolvenvaihdot voidaan kuitenkin toteuttaa loppuun nykyisin tukiehdoin ja lisäksi jo tuki-ikään saavuttaneita koskevat erät siirtymäjärjestelyt. Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2013. (MMM lainsäädäntöneuvos Katriina Pessa 0295 162 252)

Hallituksen esitys (HE 104/2012 vp) eduskunnalle laiksi kasvinterveyden suojelemisesta annetun lain muuttamisesta. Kasvintuhoojien aiheuttamien vahinkojen korvausjärjestelmää muutetaan rajoittamalla valtion korvausvastuu torjuntapäätöksen mukaisesta kasvintuhoojan hävittämisestä toimijalle aiheutuviin välitömiin ja välttämättömiin kustannuksiin, jos kasvintuotannolle aiheutuneet vahingot olisivat poikkeuksellisen suuret. Samalla lakiin lisätään säännökset biologisessa torjunnassa ja pölytyksessä käytävien makroeloiden markkinoinnista, käytöstä ja maahantuonnista. Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2013. (MMM lainsäädäntöneuvos Pirjo Tomperi 0295 162 234)

Hallituksen esitys (HE 105/2012 vp) eduskunnalle laiksi riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 1 §:n muuttamisesta. Riistanhoitomaksu ehdotetaan korotettavaksi kolmestakymmenestä eurosta kol-

meenkymmeneen kolmeen euroon. Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2013. (MMM ylitarkastaja Rami Sampalahti 0295 162 419)

Hallituksen esitys (HE 106/2012 vp) eduskunnalle laiksi viestintämarkkinainlain 15 a §:n muuttamisesta. Viestintämarkkinamaksun maksuyksikön suuruutta ehdotetaan korotettavaksi 350 eurosta 430 euroon siten, että viestintämarkkinamaksun suuruus vastaa viestintämarkkinoiden ja erityisesti yleispalvelun valvonnasta Viestintävirastolle aiheutuvia kustannuksia. Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2013. (LVM viestintäneuvos Rainer Salonen 0295 342 395)

Hallituksen esitys (HE 107/2012 vp) eduskunnalle laiksi uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain muuttamisesta. Metsähakkeen hintakilpailukyky suhteessa turpeeseen ehdotetaan säilytettäväksi ennallaan ottamalla huomioon metsähakkeella tuotetusta sähköstä maksettavassa tuotantotuessa turpeen veron korotusten vaikutukset metsähakkeen hintakilpailukykyyn. Päästöoikeuden hinnan muutokset vaikuttaisivat myös edelleen maksettavan tuen tasoon. Jos metsähaketta kaasutetaan kaasuttamassa pölypolttokattilan polttoaineeksi, maksettaisiin täydentävää tukea kaasutinyksikön kilpailukykyyn turvaamiseksi voimalaitoskokonaisuudessa. Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2013. Lain voimaantulo edellyttää, että Euroopan unionin komissio on hyväksynyt lakiehdotukseen sisältyvät valtiontuet. (TEM hallitusneuvos Anja Liukko 0295 062 078)

Hallituksen esitys (HE 108/2012 vp) eduskunnalle laiksi Kilpailu- ja kuluttajavirastosta sekä eräksi siihen liitetyiksi laeiksi. Laki Kilpailu- ja kuluttajavirastosta ehdotetaan säädettäväksi. Lisäksi ehdotetaan muutettaviksi ne lait, joissa on mainittu Kilpailuviraston tai Kuluttajaviraston tehtävistä. Kilpailuviraston tai Kuluttajaviraston taikka kuluttajasiamiiehen tehtäviin ei ehdoteta muutoksia. Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2013. (TEM ylitarkastaja Mikko Holm 0295 064 971)

Hallituksen esitys (HE 109/2012 vp) eduskunnalle laiksi sähkö- ja maakaasuverkkomaksuista. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki sähkö- ja maakaasuverkkomaksuista. Uusi laki korvaisi Energiamarkkinaviraston perimät sähköverkonhaltijoiden ja maakaasuverkonhaltijoiden valvontamaksut, joista säädetään nykyisin työ- ja elinkeinoministeriön asetuksessa Energiamarkkinaviraston maksullisista suoritteista (1400/2011). Energiamarkkinaviraston sähkö- ja maakaasuverkkovalvonnan sähkö- ja maakaasuverkonhaltijoiden valvontamaksuja olisi valtiosääntöoikeudellisesti pidettävä veroina. Valvontamaksut korvattaisiin vastaavilla verkonhaltijoilta perittävillä sähköverkkomaksuiksi ja maakaasuverkkomaksuiksi kutsutuilla veroilla, joiden perusteet säädettäisiin laissa. Lain soveltamisalaa ehdotetaan säädettäväksi Ahvenanmaalla toimivia verkonhaltijoita koskeva poikkeussäännös, jonka mukaan lakia ei sovelletaisi verkonhaltijaan, jonka kotikunta on Ahvenanmaan maakunnassa. Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2013. (TEM ylitarkastaja Johanna Juvonen 0295 064 220)

Hallituksen esitys (HE 110/2012 vp) eduskunnalle laiksi maatalousyrittäjien lomituspalvelulain muuttamisesta. Lomituspalvelujen järjestämistä ja kustannusten korvaamista koskevia säännöksiä ehdotetaan täsmennettäväksi niin, että paikallisyksiköt joutuvat kiinnittämään entistä enemmän huomiota palvelujen taloudelliseen järjestämiseen ja lomittajien työajan tehokkaaseen käyttöön. Lisäksi samalla tilalla työskentelevien maatalousyrittäjien velvollisuus pitää vuosilomaa samanaikaisesti muutetaan koskemaan pääsääntöisesti sellaisia tiloja, joilla kotieläinten määrä on nykyisen 15 kotieläinyksikön sijasta enintään 20 yksikköä. Velvollisuus koskee lisäksi eläinmäärästä riippumatta niitä tiloja, joilla yrityksen hoitoon kuuluviin välttämättömiin tehtäviin kuuluva, yrittäjien yhteenlaskettu työaika on arvioitu enintään yhdeksäksi tunniksi. Samanaikaisesti pidettävien vuosilomapäivien määrää korotettaisiin nykyisestä kuudestatoista kahteenkymmeneen. Sijaisavusta perittävän tuntimaksun perusosa korotetaan nykyisestä yhdestä eurosta kolmeen euroon. Maksun MYEL-työtuloon sidonnaisen

osan määräytymiseen vaikuttava jakaja muutettaisiin nykyisestä 5000:sta 6000:een. Lisäksi säännöstä aikuiskoulutusta varten annettavasta sijaisavusta täsmennetään. Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2013. (STM hallitusneuvos Riitta Kuusisto 09 160 74360)

Hallituksen esitys (HE 111/2012 vp) eduskunnalle laeiksi sairausvakuutuslain muuttamisesta, lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 4 ja 6 §:n muuttamisesta sekä lasten päivähoidosta annetun lain 11 a §:n muuttamisesta. Sairausvakuutuslain isyysrahaa koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi. Isällä olisi oikeus yhteensä enintään 54 arkipäivältä maksettavaan isyysrahaan, joka ei ole siirrettävissä toiselle vanhemmalle. Isyysraha voidaan, kuten nykyisin, maksaa enintään 18 arkipäivältä samanaikaisesti äidille äitiys- tai vanhempainraha-kaudella maksettavan äitiys- tai vanhempainrahan kanssa. Oikeus isyysrahaan ei ole enää sidoksissa vanhempainrahaan, eikä se myöskään enää vähennä niiden päivien lukumäärää, joilta vanhemmilla on oikeus vanhempainrahaan. Isyysrahapäivät tulee käyttää ennen kuin lapsi täyttää kaksi vuotta. Oikeus isyysrahaan on lapsikohtainen siten, että uuden lapsen syntyminen perheeseen ei enää lakkaista isän oikeutta isyysrahaan edellisen lapsen perusteella. Myöskään isyysrahakauden siirtämisen edellytyksenä ei enää ole, että lasta on hoidettu kotona vanhempainraha-kauden ja sen jälkeen pidettävän isyysrahakauden välillä. Yhdenmukaisesti tämän kanssa lasten päivähoito-oikeutta on mahdollista käyttää välittömästi vanhempainrahakauden päättymisen jälkeen. Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2013. Sairausvakuutuslain isyysrahaa koskevaa muutosta ehdotetaan sovellettavaksi, jos ensimmäinen saman lapsen perusteella maksettava vanhempainpäivärahapäivä eli erityisäitiys-, äitiys-, isyys- tai vanhempainrahapäivä on lain tultua voimaan. (STM neuvotteleva virkamies Pekka Humalto 09 160 73914)

Hallituksen esitys (HE 112/2012 vp) eduskunnalle laiksi sotilasvammalain 6 d §:n muuttamisesta. Sotilasvammalakia ehdotetaan muutetta-

vaksi niin, että kunnan vähintään 20 prosentin sotainvalideille järjestämistä sosiaali- ja terveydenhuollon avopalveluista kunnille ja kuntayhtymille aiheutuviin kustannuksiin voidaan käyttää myös Raha-automaattiyhdistyksen tuottoa valtion talousarvioon otetun määrärahan rajoissa. Kyseessä on valtiontalouden säästöjen aikaansaamiseksi toteutettava budjettitekninen, palvelujen rahoitustapaa koskeva lainmuutos. Esityksellä toimeenpannaan valtiontalouden kehyspääöksessä vuosille 2013–2016 päätetty Raha-automaattiyhdistyksen tuoton ohjaaminen yleiskatteellisille momenteille. Valtiokonttori korvaa avohuollon kustannukset kunnille ja kuntayhtymille nykyisen käytännön mukaisesti. Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2013. (STM hallitussihteeri Jaana Huhta 09 160 74132)

Hallituksen esitys (HE 113/2012 vp) eduskunnalle laiksi sairausvakuutuslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta. Vakuutetun omavastuuosuuksia lääke- ja matkakustannuksista ehdotetaan korotettavaksi sekä viitehintajärjestelmään kuuluttomien lääkevalmisteiden kohtuullisia tukkuhintoja alennettavaksi. Samalla kuitenkin pyritään parantamaan paljon lääkkeitä maksavien asemaa laskemalla lääkekustannusten vuotuista omavastuuosuutta. Säästöjen lisäksi lääkärin- ja hammaslääkärinpalkkioiden sekä tutkimuksen ja hoidon korvaamisessa siirrytään euromääräiseen korvaukseen ja tutkimuksen ja hoidon kiinteästä omavastuusta luovutaan. Samassa yhteydessä toteutetaan Kansaneläkelaitoksen korvaustaksoja koskevalla päätöksellä 20 miljoonan euron säästö sairaanhoitovakuutuksen tutkimus- ja hoitokuluihin. Ehdotetuista lainmuutoksista syntyvä säästö sekä valtiontalouden vuosille 2013–2016 annetussa kehyspääöksessä sovittu 20 miljoonan euron säästö sairaanhoitokorvausmenoista kohdennetaan kokonaisuudessaan sairausvakuutuksen sairaanhoitovakuutuksen valtion rahoitusosuuteen. Kohdentaminen toteutetaan määräaikaisella lainmuutoksella, jossa vakuutettujen ja valtion välisiä rahoitusosuuksia muutettiin lisäämällä sairaanhoitovakuutuksen rahoitukseen vakuutettujen sairaanhoitomaksuilla rahoitettava säästön suuruinen korjauserä ja vähen-

tämällä valtion rahoitusosuutta korjauseuran suuruisella rahamäärällä. Lisäksi pohjoismaisen sosiaaliturvasopimuksen 7 artiklan mukaisten paluumatkojen kustannusvastuun selkeyttämiseksi ehdotetaan, että paluumatkan lisäkustannukset korvataan valtion varoista. Esitys liittyy valtion vuoden 2013 valtion talousarvioesitykseen. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2013. Lääkekorvauksia koskevia säännöksiä, lukuun ottamatta vuotuista omavastuuta koskevaa säännöstä, sovellettaisiin kuitenkin 1.2.2013. Rahoitusta koskevat säännökset olisivat voimassa 31.12.2014 saakka. (STM neuvotteleva virkamies Virpi Korhonen 09 160 73259)

Hallituksen esitys (HE 114/2012 vp) eduskunnalle laiksi vammaisetuksista annetun lain muuttamiseksi. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vammaisetuksista annettua lakia. Leskeneläkkeenä maksettava perhe-eläke oikeuttaisi jatkossa vammais-tuen sijasta eläkettä saavan hoitotukeen sen jälkeen, kun henkilö täyttää 65 vuotta. Lisäksi ehdotetaan, että veteraanilisan määrään tehtäisiin 50 euron tasokorotus ja ruokavaliokorvauksen määrä korotettaisiin 23,60 euroon kuukaudessa. Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2013, kuitenkin niin, että muut kuin veteraanilisää ja ruokavaliokorvausta koskevat muutokset tulisivat voimaan vasta 1.1.2014. (STM hallitussihteeri Pia Nissinen 09 160 73861)

Hallituksen esitys (HE 115/2012 vp) eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta, toimeentulotuesta annetun lain 11 §:n muuttamisesta sekä asumistukilain 15 §:n väliaikaisesta muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysturvalakia ja toimeentulotuesta annettua lakia. Lisäksi työttömyysturvalakia ja asumistukilakia ehdotetaan muutettavaksi väliaikaisesti. Vuosilomakorvausten jaksotuksesta työttömyysturvassa ehdotetaan luovuttavan vuoden 2013 alusta lukien. Vuoden 2013 alusta alkaen työttömyysetuutta maksettaisiin työttömyyden alusta lukien omavastuuajan jälkeen myös niille työnhakijoille, joille on maksettu työsuhteen päättyessä vuosilomakorvausta. Muutoksesta on sovittu 28 päivänä marraskuuta 2011 allekirjoitetussa työ-

markkinakeskusjärjestöjen raamisopimuksessa Suomen kilpailukyyn ja työllisyyden turvaamisesta. Työmarkkinatuen saajan puolison tulojen perusteella suoritettavasta tarveharkinnasta ehdotetaan luovuttavan vuoden 2013 alusta lukien. Muutos sisältyy valtioneuvoston 22 päivänä maaliskuuta 2012 antamaan rakennepoliittiseen kannanottoon. Valtioneuvoston rakennepoliittisen kannanoton mukaisesti ehdotetaan toteutettavaksi määräaikainen ja alueellinen työllistymisrahakokeilu. Kokeilu toteutettaisiin lisäämällä työttömyysturvalain 9 lukuun määräaikaisesti voimassa olevat kokeilua koskevat säännökset. Kokeilu kestäisi vuoden 2013 alusta vuoden 2015 loppuun. Työllistymisrahalla tarkoitetaan menettelyä, jossa pitkäaikaistyöttömälle maksetaan työllistymisen jälkeen työmarkkinatukea yhdeltä kuukaudelta samanaikaisesti palkan kanssa. Työllistymisrahakokeilu toteutettaisiin työ- ja elinkeinoministeriön alaiseen pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseen tähtäävään kuntakokeiluun hyväksytyissä kunnissa. Aktiivian korotusosat ehdotetaan etuoikeutettaviksi toimeentulotuksessa. Asumistukilaissa pitkäaikaistyöttömän työllistymisestä aiheutuvaa tarkistamisen lykkäystä esitetään pidennettäväksi kolmesta kuukaudesta kuuteen kuukauteen kolmen vuoden määräajaksi. Muutokset sisältyvät valtioneuvoston rakennepoliittiseen kannanottoon. Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2013. (STM hallitussihteeri Pekka Paaermaa 09 160 73204)

Hallituksen esitys (HE 116/2012 vp) eduskunnalle laiksi lapsilisälain 7 §:n muuttamisesta ja 21 §:n väliaikaisesta muuttamisesta. Valtiontalouden kehyspäätöksessä 2013–2016 päätettiin, että osana valtiontalouden menosäästöjä lapsilisien indeksitarkistuksia ei toteuteta vuosina 2013–2015. Esityksessä ehdotetaan tämän mukaisesti väliaikaisesti muutettavaksi lapsilisälain indeksisidonnaisuutta koskevaa säännöstä siten, että seuraava indeksitarkistus tehtäisiin vasta vuoden 2016 alussa. Lapsilisiä tarkistettaisiin tällöin vain vuosien 2015 ja 2016 kansaneläkeindeksin pisteluvun muutoksen verran, koska tekemättä jätettäviä tarkistuksia ei olisi tarkoitus korvata myöhemmillä korotuksilla. Tämän vuoksi lapsilisien rahamäärät ehdotetaan muutettavan vastaamaan vuodelle 2012 indeksillä

tarkistettuja rahamääriä. Edelleen niiden säädettäisiin katsottavan vastaavan vuodelle 2015 vahvistettavaa kansaneläkeindeksistä annetussa laissa tarkoitettua pistelukua. Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2013. (STM neuvotteleva virkamies Virpi Vuorinen 09 160 73737)

Hallituksen esitys (HE 117/2012 vp) eduskunnalle laiksi eräiden kansaneläkeindeksiin sidottujen etuuksien osittain aikaistetusta indeksikorotuksesta vuonna 2013. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki eräiden kansaneläkeindeksiin sidottujen etuuksien korottamisesta 0,7 prosentilla vuoden 2013 indeksikorotuksen lisäksi. Korotus tehdään korottamalla vuoden 2013 indeksipistelukua edellä mainitulla prosentilla. Korotuksen arvioidaan vastaavan arvonlisäverokannan nousun vaikutusta elinkustannusindeksiin. Korotus tehdään kansaneläkkeisiin, toimeentulotukseen ja eräisiin muihin kansaneläkeindeksiin kehitykseen sidottuihin perusturvaetuksiin. Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2013. (STM neuvotteleva virkamies Pirjo Moilanen 09 160 73169)

Hallituksen esitys (HE 118/2012 vp) eduskunnalle laiksi yrittäjän eläkelain 115 §:n muuttamisesta. Aloittavan yrittäjän työeläkevakuutusmaksun määräytymistä ehdotetaan muutettavaksi. Aloittavat yrittäjät saavat nykyisin alennusta työeläkevakuutusmaksuun määräajan siten, että maksu on 75 prosenttia normaalista työeläkevakuutusmaksusta. Maksun määräytymistä ehdotetaan muutettavaksi siten, että mainittu prosenttimäärä muuttuu 78 prosentiksi. Esitys koskee vain uusia aloittavia yrittäjiä. Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2013. (STM ylimatemaatikko Mikko Kuusela 09 160 73189)

Hallituksen esitys (HE 119/2012 vp) eduskunnalle laiksi maatalousyrittäjän eläkelain 22 §:n muuttamisesta. Maatalousyrittäjien ja apurahansaa-jien työeläkevakuutusmaksun määräytymistä ehdotetaan muutettavaksi. Alennettu prosentti nousisi 54 prosenttiin perusprosentista, kun se nyt on 49 prosenttia. Myös väliprosenttia ehdotetaan muutettavaksi. Esitys liit-

tyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2013. (STM ylimatemaatikko Mikko Kuusela 09 160 73189)

Hallituksen esitys (HE 120/2012 vp) eduskunnalle laiksi öljysuojarahastosta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta. Öljysuojarahastoon kannettavan öljysuojamaksun 31.12.2012 saakka voimassa olevaa korotusta ehdotetaan jatkettavaksi kolmella vuodella eli 31.12.2015 saakka. Vastaavasti esitetään, että öljysuojarahaston pääomajojen korotusta jatketaan neljällä vuodella eli 31.12.2019 saakka. Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2013. (YM hallitussihteeri Merja Huhtala 0400 143 907)

Valtioneuvosto antoi **20.9.2012** eduskunnalle seuraavat hallituksen esitykset:

Hallituksen esitys (HE 121/2012 vp) eduskunnalle laiksi Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta. Finanssivalvonnasta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi lyhyeksi-lyhyntä ja eräitä luottoriskinvaihtosopimuksiin liittyviä kysymyksiä koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen täytäntöön pämiseksi. Lakia muutetaan siten, että Finanssivalvonta valvoo asetusten noudattamista ja sen soveltamisalan piirissä olevia luonnollisia ja oikeushenkilöitä samalla tavalla kuin muita finanssimarkkinoilla toimivia. Lakiin otetaan niin ikään säännös siitä, että Finanssivalvonta toimii myös asetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena asetuksen mukaisissa poikkeuksellisissa olosuhteissa sovellettavia toimivaltuuksia käytettäessä. Lisäksi laissa säädetään asetuksen ja sen nojalla annetun päätöksen rikkomisen johdosta määrättävistä hallinnollisista seuraamuksista. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.11.2012. (VM hallitussihteeri Miki Kuusinen 0295 530 339)

VALTIONEUVOSTON ASETUKSET

Valtioneuvosto antoi **20.9.2012** seuraavat asetukset:

Valtioneuvoston asetus aluehallintovirastoista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta ja valtioneuvoston asetus löytötavara-asetuk-

sen muuttamisesta. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston toimialuetta laajennetaan maantielain, ratalain, yhteishallinnosta vuokrataloissa annetun lain, asumisoikeusasunnoista annetun lain, löytötavara-lain ja löytötavara-asetuksen nojalla aluehallintovirastoille kuuluvissa tehtävissä valtakunnalliseksi. Lisäksi se hoitaa Ahvenanmaan maakuntaa lukuun ottamatta muun maan alueella yhteisalueissa tarkoitetut sääntöjen vahvistamistehtävät. Lapin aluehallintovirastolle säädetään yksi uusi erikoistumistehtävä. Löytötavara-asetukseen tehdään lisäksi lupamennettelyyn liittyviä muutoksia. Asetukset tulevat voimaan 1.1.2013. (VM lainsäädäntöneuvos Sami Kouki 0295 530 129)

Valtioneuvoston asetus vuodelta 2012 maksettavasta luonnonhaittakorvauksen kansallisesta lisäosasta annetun valtioneuvoston asetuksen 3 §:n muuttamisesta. Asetusta muutetaan siten, että 3 §:n 2 momentissa säädettyä tukikerrointa muutetaan. Uusi tukikerroin on 0,994. Tukikerrointa muutetaan, koska hyväksyttävien hakemusten perusteella myönnettävän LFA-lisäosan ja luonnonhaittakorvaussitoumusten perusteella maksuun tulevan luonnonhaittakorvauksen yhteismäärä koko maan tasolla ei saa ylittää keskimäärin 250 euroa hehtaarilta tukitasoa. Asetus tulee voimaan 26.9.2012. (MMM vanhempi hallitussihteeri Suvi Ruuska 0295 162 248)

VALTIONEUVOSTON PÄÄTÖKSET

Valtioneuvosto teki yleisistunnossa **20.9.2012** seuraavat päätökset:

Päätös antaa valtion erityistehtävayhtiö Teollisen yhteistyön rahasto Oy:lle (Finnfund) valtion tappiokorvaussitumus sijoitusriskin jakamiseksi valtion ja Finnfundin kesken. Tappiokorvaussitoumuksella toimeenpannaan valtioneuvoston 16.2.2012 hyväksymän kehityspoliittisen toimenpideohjelman linjaus ottaa käyttöön erityisriskirahoitus Finnfundissa. Sitoumus on voimassa 31.12.2015 saakka. Tappiokorvaussitoumuksen piiriin voisivat kuulua vain hankkeet, jotka suuntautuvat OECD:n kehitysapukomitean (DAC) kehitysapukelpoiseksi luokittelemaan maahan. Hankkeiden valmistelu integroitaisiin Finnfundin tavanomaiseen hankevalmisteluun. Kriteerit, ml. vaatimus suomalaisesta

intressistä ja myönteisistä kehitysvaikutuksista olisivat pääosin samat, mutta hyväksyttävä riskitaso olisi korkeampi kuin Finnfundin rahoituspäätöksissä yleensä. Myönteisten kehitysvaikutusten osalta vaatimustaso olisi tavallista tiukempi. Tarkemmat vaatimukset täsmennetään ulkoasiainministeriön ohjeissa Finnfundin johdokunnalle. (UM lähetystöneuvos Satu Santala 09 160 56323)

Päätös myöntää vastavakuuksia vaatimatta valtioneuvoston Finnvera Oyj:n Euro Medium Term Note -lainaohjelmalle, jonka puitteissa otettujen lainojen pääoma on enintään kolme miljardia euroa. Valtioneuvoston kattaa lainaohjelman puitteissa viiden vuoden kuluessa otetut, juoksuajaltaan enintään 25 vuoden lainat sekä näihin lainoihin liittyvät koron- ja valuutanvaihtosopimukset sekä muut vastaavat suojausjärjestelyt ja sopimuksissa sovitut korot ja muut ehdot. Valtioneuvoston päätöksessä määrätään lisäksi valtiovarainministeriön ja valtiokonttorin tehtävistä, jotka liittyvät takauksen hallintaan ja Finnvera Oyj:n raportointivelvollisuudesta valtiovarainministeriölle, työ- ja elinkeinoministeriölle sekä valtiokonttorille. Finnvera Oyj:lle myönnettävästä valtioneuvoston päätöksestä ei peritä takausmaksua, koska takauksen kohteena oleva varainhankinta on yhtiölle lainsäädännössä osoitetun erityistehtävän toteuttamista. Takauksen kohteena olevan varainhankinnan perusteella toteutettava antolainaus on hinnoiteltava siten, ettei se ole ristiriidassa EU:n valtioneuvoston päätösten kanssa. Työ- ja elinkeinoministeriö määrätään laatimaan 31.12.2016 mennessä arvio tämän takauksen ja julkisesti tuetuista vienti- ja alusluotoista sekä korontasauksesta annetun lain 1 ja 2 §:n tarkoittaman vienninrahoitusjärjestelmän toimivuudesta ja vaikuttavuudesta. (VM hallitussihteeri Jaakko Weuro 0295 530 302)

Päätös maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla käytettävän myöntämisvaltuuden jaosta Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2007–2013 toimeenpanoa varten. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille jaetaan myöntämisvaltuutta Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston rahoitusosuutena 6 172 000 euroa ja valtion rahoitusosuutena 6 971 000 euroa käytettäväksi vuonna 2012 Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman toimeenpanoa varten. Myöntä-

misvaltuudesta 1 158 200 euroa maaseuturahaston rahoitusosuutta ja 929 000 euroa valtion rahoitusosuutta on Leader-toimintaryhmien rahoituskiintiöitä varten. Päätös sisältää myös Kainuun maakuntavaltuuston 24.10.2011 49 § tekemässä päätöksessä tarkoitettun myöntämismäärätyksen. (MMM maaseutuekonomisti Leena Summanen 0295 162 272)

Päätös määrätä liikenne- ja viestintäministeriön erikoisutkija Mikael Åkermarck valtioneuvoston esittelijäksi. (LVM kansliapäällikkö Harri Pursiainen 0295 342 389)

Päätös hyväksyä Classicus Oy:n määräysvallan muutos. Classicus Oy on 27.7.2012 saapuneella hakemuksellaan hakenut valtioneuvostolta televisio- ja radiotoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua ennakkopäätöstä toimiluvan haltijan tosiasiallisen määräysvallan muutoksesta. Hakija harjoittaa valtioneuvoston myöntämien toimilupien nojalla valtakunnallista radiotoimintaa Rondo Classic-nimisellä radiokanavalla. Valtioneuvosto on myöntänyt hakijalle toimiluvan helmikuussa 2011 radiotoiminnan harjoittamiseen toimilupakaudella 2012–2019. Ostajayhtiö on kahden yrityksen yhteisyritys, jonka omistavat määräysvaltaa käyttävä Global Broadcasting Media Consultation Co Ltd (GBMC) ja Suomeen rekisteröity FutuVision Holding Oy. GBMC-yhtiön omistavan Global Broadcasting Media Holding-yhtiön omistavat hakijalta saadun selvityksen mukaan kiinalainen julkinen rahasto sekä kiinalainen mediaryhmä. Toiminnan on tarkoitus jatkaa toimiluvan ehtojen mukaisesti. (LVM viestintäneuvos Olli-Pekka Rantala 0295 342 585)

Päätös kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevan yleissopimuksen (COTIF) vaarallisten aineiden rautatiekuljetuksia koskevan liitteen C (RID) muutosten hyväksymisestä. Kansainvälisten rautatiekuljetusten järjestön (OTIF) vaarallisten aineiden rautatiekuljetuksia käsittelevä RID-asiantuntijakomitea on hyväksynyt muutoksia COTIF-sopimuksen C-liitteen määräyksiin (RID-määräyksiin) 50. ja 51. kokouksissaan. OTIF:n pääsihteeri on toimittanut muutokset jäsenvaltioille hyväksyttäväksi 4.7.2012. Muutosten hyväksymiseen sovelletaan COTIF-sopimuksen 35 artiklan 4 kohtaa, jonka mukaan muutokset katsotaan hyväksytyiksi, ellei vähintään neljäsosa

jäsenmaista ilmoita 4 päivään marraskuuta 2012 mennessä vastustavansa niitä. Muutosten tultua hyväksytyiksi ne tulevat voimaan 1.1.2013. Toimivalta RID-määräysten ja niiden muuttamisen osalta on siirtynyt Euroopan unionille vaarallisten aineiden sisämaakuljetuksista 24.9.2008 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EY) N:o 2008/68/EY (VAK-direktiivi). Tämän vuoksi muutokset esitetään valtioneuvoston hyväksyttäväksi. (LVM neuvotteleva virkamies Kaisa Männistö 0295 342 030)

Päätös vaarallisten tavaroiden kansainvälisistä tiekuljetuksista tehdyn eurooppalaisen sopimuksen (ADR) liitteiden A ja B muutosten hyväksymisestä. Yhdistyneiden kansakuntien eurooppalaisen talouskomission (ECE) vaarallisten tavaroiden tiekuljetuksia käsittelevä asiantuntijaryhmä (WP.15) on hyväksynyt 88.–89. ja 91.–92. kokouksissaan muutoksia ADR-sopimuksen A ja B liitteisiin. YK:n pääsihteeri on toimittanut 1.7.2012 päivätyllä kirjeellään ehdotetut muutokset sopimuspuolille virallisesti tiedoksi ja hyväksyttäväksi. Muutosten hyväksymiseen sovelletaan ADR-sopimuksen 14 artiklaa, jonka mukaan muutokset katsotaan hyväksytyiksi, ellei vähintään viisi sopimuspuolta ole 1.10.2012 mennessä ilmoittanut vastustavansa muutoksia. Muutosten tultua hyväksytyiksi ne tulevat voimaan 1.1.2013. Toimivalta ADR-sopimuksen määräyksiä ja niiden muuttamisen osalta on siirtynyt Euroopan unionille vaarallisten aineiden sisämaakuljetuksista 24.9.2008 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EY) N:o 2008/68/EY (VAK-direktiivi). Tämän vuoksi muutokset esitetään valtioneuvoston hyväksyttäväksi. (LVM neuvotteleva virkamies Kaisa Männistö 0295 342 030)

Päätös myöntää varatuomari Maijalissa Takaselle ero sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan 1. sivutoimisen varapuheenjohtajan tehtävästä ja nimittää hänen tilalleen varatuomari Maritta Hirvi, Maritta Hirven tilalle lakimiesjäseneksi nimittää varatuomari Aino Lassila sekä Rauno Toivoselle myönnetään ero sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan muutoksenhakijoiden olosuhteita tuntevan henkilökohtaisen varajäsenen tehtävästä ja hänen tilalleen nimetään asiantuntija Vesa Rantahalvari 1.10.2012 lukien lauta-

kunnan 31.12.2013 päättyväksi toimikaudeksi. (STM ylitarkastaja Jukka Lavaste 09 160 73915)

Valtioneuvosto lähetti eduskunnalle **20.9.2012** seuraavat Euroopan unionin säädösehdotuksia koskevat valtioneuvoston kirjelmät:

Valtioneuvoston kirjelmä (U 56/2012 vp) eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kansainvälisillä sopimuksilla, joissa Euroopan unioni on osapuolena, sijoittajan ja valtion välisten riitojen ratkaisemista varten perustetuissa välimiesoikeuksissa käsiteltäviin asioihin liittyvän korvausvastuun hallinnointia koskevista puitteista (investointisuojaosojen korvausvastuumekanismit). Euroopan komissio on 21.6.2012 antanut ehdotuksen asetukseksi, jolla määriteltäisiin Euroopan unionin sisäinen korvausvastuu sijoittajan ja valtion välisten riitojen ratkaisemista varten perustetuissa välimiesoikeuksissa. Lissabonin sopimuksella unionin yhteistä kauppapolitiikkaa koskevaa SEUT 207 artiklan 1 kohtaa tarkennettiin niin, että kauppapolitiikka kattaa myös ulkomaisten suorien sijoitusten osalta toteutettavat toimenpiteet. Tavoitteena on, että jäsenmaiden kahdensivuliset sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevat sopimukset asteittain korvautuvat unionin sopimuksilla. Sijoituksia koskevien kansainvälisten sopimusten keskeinen piirre on se, että sijoittaja voi nostaa kanteen valtiota vastaan, jos kyseisen valtion väitetään toimineen sijoitussuojaa koskevan sopimuksen vastaisesti. Asetusehdotuksen tavoitteena on luoda unionin sisäinen mekanismi, jonka avulla tällaisten riitojen oikeudellisia ja taloudellisia seurauksia hallinnoitaisiin. (UM ulkoasiainneuvos Vesa Hölttä 09 160 55741)

Valtioneuvoston kirjelmä (U 57/2012 vp) eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin (unionipetosdirektiivi). Direktiiviehdotus sisältää säännökset unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvasta petoksesta sekä petokseen liittyvästä muista unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavista rikoksista, kuten rahanpesusta, lahjonnasta ja varojen väärinkäytöstä. Kriminalisointisäännösten lisäksi ehdotus sisältää säännökset muun muassa rikosoikeudellisista

seuraamuksista. (OM erityisasiantuntija Sanna Mikkola 0295 150 178)

Valtioneuvoston kirjelmä (U 58/2012 vp) eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi sijoitustuotteita koskevista avaintietoasiakirjoista (avaintietoasiakirjat). Ehdotuksella pyritään lisäämään avoimuutta yksityissijoittajille myytävien sijoitustuotteiden osalta. Tarkoituksena on, että sijoittajat saisivat ns. paketoituista sijoitustuotteista tiivistettyä, ymmärrettävää, vertailukelpoista ja vakiomuotoista tietoa avaintietoasiakirjassa. (VM lainsäädäntöneuvos Janne Häyrynen 0295 530 346)

Valtioneuvoston kirjelmä (U 59/2012 vp) eduskunnalle Euroopan metsiä koskevan oikeudellisesti sitovan sopimuksen neuvottelemisesta. Kuudennessa Euroopan metsäministerikonferenssissa 14.–16.6.2011 Oslissa FOREST EUROPE -allekirjoittajamaiden ministerit sekä komissio EU:n edustajana tekivät päätöksen käynnistää Euroopan metsiä koskevan oikeudellisesti sitovan sopimuksen neuvottelut (myöhemmin metsäsopimus). Neuvoteltava metsäsopimus on luonteeltaan puitesopimus. Sopimuksen tavoitteena on ylläpitää, suojella, ennallistaa ja kasvattaa metsiä, niiden terveyttä, metsäluonnon monimuotoisuutta, elinvoimaisuutta ja kykyä vastustaa uhkia ja luonnonriskejä sekä niiden sopeutumista ilmastonmuutokseen; varmistaa, että metsät edistävät tehokkaasti hyvinvointia ja kestävää kehitystä tarjoamalla taloudellisia, ympäristöllisiä, kulttuurisia ja yhteiskunnallisia hyötyjä kaikilla tasoilla. Luonnos ei sisällä konkreettisia metsien kestävän hoidon tai suojelun velvoitteita eikä määrällisiä tavoitteita. (MMM neuvotteleva virkamies Marjukka Mähönen 0295 162 128)

NIMITYSASIAT

Valtioneuvosto päätti **20.9.2012** seuraavat nimitysasiat:

Toimitusjohtaja Heikki Pohja sovittelijaksi ja osastopäällikkö Leo Suoma sovittelijaksi sekä valtakunnan-sovittelijan sijaiseksi seuraavaksi kolmivuotiskaudeksi 1.10.2012–30.9.2015. (TEM henkilöstö- ja hallintojohtaja Mikko Salmenoja 0295 047 986)

RAHA-ASIAIT

Valtioneuvoston raha-asiainvaliokunta puolsi istunnonsaan **19.9.2012** seuraavia asioita:

Kansallisarkiston oikeuttaminen tekemään Senaatti-kiinteistöjen kanssa vuokrasopimus Kansallisarkiston Siltavuorenranta 16 -kiinteistön yhteensä 5 757 htm² tiloista. Sopimuksella korvataan pääosin samansisältöinen nykyinen, vuonna 1998 laadittu sopimus. Uusittu sopimus voi päättyä aikaisintaan 31.12.2017. Vuokrantarkistusindeksi on edelleen nykyinen 100 prosenttia. Sopimuksen vähimmäiskesto on viisi vuotta ja vuosivuokra on noin 0,78 miljoonaa euroa (alv 0%). (OKM rakennusneuvos Liisa Munsterhjelm 0295 330 218)

HALLITUKSEN NEUVOTTELUT

HALLITUKSEN ILTAKOULU

Hallituksen iltakoulu linjasi terveen kilpailun edistämistä

Hallitus käsitteli iltakoulussaan keskiviikkona 19. syyskuuta terveen kilpailun edistämishjelmaa. Ohjelman tavoitteena on lisätä kilpailua Suomen markkinoilla. Ohjelmaan valittujen eri alojen arvonnäkökulma on arviolta 50 miljardia euroa, mikä on noin neljännes bruttokansantuotteesta.

Ohjelmaan sisältyy toimenpiteitä, joilla lisätään päivittäistavarakaupan kilpailua, turvataan tasaveroiset kilpailuolosuhteet julkisen ja yksityisen sektorin liiketoiminnalle sekä karsitaan lainsäädännöstä johtuvia kilpailun esteitä eri aloilla. Ohjelma ei kuitenkaan kata kaikkia aloja, joilla rakenteellisten kilpailun esteiden purkaminen saattaisi olla perusteltua.

Ohjelman toimenpiteiden valmistelu jatkuu seuraavaksi eri ministeriöissä.

Päivittäistavarakaupan kilpailua lisätään

Ohjelman mukaan kilpailulakiin lisätään uusi, päivittäistavarakauppaa koskeva pykälä. Sen mukaan päivittäistavarakaupan toimija olisi määrävässä markkina-asemassa päivittäistavarakaupan markkinoilla, jos

sen markkinaosuus Suomessa ylittää 30 prosenttia.

Nykyisillä päivittäistavarakaupan markkinaosuuksilla tämä tarkoittaisi, että K- ja S-ryhmien keskusliikkeiden tulisi ottaa toiminnassaan huomioon kilpailulain säännös, joka kieltää määrävän markkina-aseman väärinkäytön. Säännöstä ei ole tarkoitettu rajaamaan yksittäisen kauppiaan mahdollisuuksia ostaa tuotteita paikallisilta tuottajilta.

Lakimuutoksen ansiosta Kilpailuvirasto voisi valvoa päivittäistavarakauppaa tehokkaammin. Hallituksen esitys valmistellaan työ- ja elinkeinoministeriössä, ja se on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2012.

Julkisen sektorin elinkeinotoiminta tarkempaan valvontaan

Ohjelman mukaan Kilpailuviraston toimivaltaa julkisen sektorin elinkeinotoiminnan valvonnassa laajennetaan. Tarkoitus on turvata kilpailuolosuhteet eli tasaveroiset kilpailuolosuhteet sekä julkisen että yksityisen sektorin elinkeinotoiminnalle.

Valvonta kohdistuisi julkisen sektorin tavaroiden ja palvelujen tarjontaan, jota harjoitetaan elinkeinotoimintana. Kilpailuviraston olisi ensisijaisesti neuvotteleutse pyrittävä turvaamaan kilpailuolosuhteet. Jos tämä ei onnistuisi, Kilpailuvirasto voisi kieltää toiminnan tai asettaa sellaiset velvoitteet, jotka varmistavat markkinoiden tasapuolisen toiminnan.

Työ- ja elinkeinoministeriössä valmisteltava hallituksen esitys kilpailulain muuttamiseksi pyritään antamaan vuoden 2012 aikana.

Kilpailua rajoittavia esteitä arvioidaan useilla aloilla

Ohjelma sisältää lukuisia toimenpiteitä, joilla poistetaan lainsäädännöstä johtuvia kilpailun esteitä ja rajoituksia. Toimenpiteet koskevat kaavoitusta ja rakentamista, kolmatta sektoria, jätemarkkinoita, lääkemarkkinoita ja digitaalisia markkinoita.

Ympäristöministeriö laatii toimenpideohjelman kilpailun lisäämiseksi rakentamisessa. Toimenpiteillä muun muassa lisätään kaavoitusta sekä tonttien tarjontaa sekä kehitetään maakuntien liittojen asemaa kaavoituksessa. Ministeriö myös uudistaa maankäyttö- ja rakennuslakia niin,

että kilpailu- ja elinkeinopolitiikka otetaan huomioon kaavoituksessa.

Sosiaali- ja terveysministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön johdolla selkeytetään kolmannen sektorin toimintaa markkinoilla koskevia sääntöjä. Kolmannen sektorin kehitykselle on turvattava tasapuoliset edellytykset verrattuna julkiseen palvelutuotantoon ja yksityiseen voittoon tavoittelevaan tuotantoon. Lisäksi selvitetään Raha-automaattiyhdistyksen tukipolitiikan uudistustarpeet kolmannen sektorin toimintaedellytysten turvaamisen kannalta.

Ympäristöministeriön johdolla laaditaan selvitys jätelain soveltamiskäytännöstä. Jätelain soveltaminen on johtanut jännitteisiin yksityisten jäteyritysten ja kuntien jätehuoltoyhtiöiden välillä. Myös Euroopan komissiolle on tehty asiasta kantelu.

Sosiaali- ja terveysministeriö jatkaa apteekkitoiminnan kehittämistä siten, että Suomessa voidaan turvata kustannustehokas lääkehuoltojärjestelmä. Tarkasteluun otetaan apteekkilupien myöntämisprosessi, apteekkiverkoston tiheys, apteekkitoiminnan tehostaminen, apteekkimaksu sekä lääketaksa. Muihin Pohjoismaihin verrattuna apteekkiala on Suomessa voimakkaasti säänneltyä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö selvittävät digitaalisiin markkinoihin liittyviä kysymyksiä. Toimenpiteet kohdistuvat yksityisen kopioinnin hyvitysmaksujärjestelmän uudistamiseen ja tekijänoikeusjärjestöjen asemaan. Tarkoitus on kannustaa luovan työn tekemiseen ja samalla tekijänoikeuksien suojatun aineiston tehokkaaseen hyödyntämiseen tekijänoikeuksien haltijoiden asemaa heikentämättä.

Hallitus arvioi säännöllisesti ohjelman edistymistä ja päättää tarvittaessa lisätoimenpiteistä. Työ- ja elinkeinoministeriö raportoi ohjelman etenemisestä talouspoliittiselle ministerivaliokunnalle neljännesvuosittain.

Ohjelma on luettavissa työ- ja elinkeinoministeriön verkkosivuilla osoitteessa www.tem.fi/tervekilpailu.

Lisätiedot: valtios sihteeri Janne Metsämäki, p. 0295 048 014, ylijohtaja Juhani Jokinen, terveen kilpailun edistämishjelma, p. 050 395 2800 sekä ylijohtaja Raimo Luoma, p. 050 413 5500, työ- ja elinkeinoministeriö

LUOVUTETUT MIETINNÖT

Valtioneuvoston kanslia julkisti **20.9.2012** tutkimus- ja innovaatio-neuvoston asettaman asiantuntijaryhmän **selvityksen valtion tutkimuslaitoksista ja tutkimusrahoituksesta**. Asiantuntijaryhmä esittää valtion tutkimuslaitosten ja tutkimusrahoituksen kokonaisuudistusta vuodesta 2014 lukien. Valtion tutkimuslaitosten rakennetta esitetään uudistettavaksi yhdistämällä tutkimuslaitoksista toiminnallisesti ja rakenteellisesti vahvempia laitoksia muun muassa niissä tehtävän tutkimuksen tieteidenvälisyyden ja monitieteisyyttä vahvistamiseksi. Osa tutkimuslaitoksista ehdotetaan fuusioitavaksi Helsingin yliopistoon. Tutkimusvoimavaroja esitetään koottavaksi yhteiskunnallisen vaikuttavuuden lisäämiseksi. Asiantuntijaryhmä esittää myös, että yhteiskuntapolitiikkaa ja yhteiskunnan toimintoja ja palveluja tukevaa kilpailtua tutkimusrahoitusta laajennettaisiin. Lisäksi ehdotetaan, että tieteellisen tutkimuksen ja innovaatioiden tutkimuksen rahoitusvälineiden rinnalle perustettaisiin kolmas kilpailun rahoituksen pilari, strategisesti suunnatun tutkimuksen neuvosto. Selvitys on osoitteessa <http://vnk.fi/julkaisukan-sio/2012/j03-valtion-tutkimuslaitokset/PDF/fi.pdf>. Lisätietoja antaa alivaltios sihteeri Timo Lankinen, p. 09 160 22007, valtioneuvoston kanslia.

Valtiovarainministeriö julkisti **18.9.2012 Alueellista demokratiaa -selvityksen**. Samanaikaisesti julkaistiin myös oikeusministeriön kaksi selvitystä. Näistä toisessa arvioidaan kunnan sisäisten vaalipiirien ja toisessa erilaisten kansalaisfoorumien kehittämismahdollisuuksia. Alueellista demokratiaa -selvityksen mukaan on tavallista, ettei kunnan viranhaltija- ja luottamushenkilöorganisaatio osaa ottaa asukkaita mukaan asioiden suunnitteluun ja valmisteluun. Selvityksessä ehdotetaan konkreettisia keinoja järjestää asukkaiden osallistuminen ja vaikuttaminen. Yksi keino on lisätä ja kehittää kunnan, asukkaiden ja kunnan osa-alueiden yhteistyötä muun muassa nykyistä suunnitelmallisemmaksi ja vuorovai- kuttuisemmaksi. Lisäksi selvityksessä ehdotetaan muun muassa, että kuntalakiin otettaisiin säädöksiä kunnan osa-alueille perustettavista aluelautakunnista. Selvitykset ovat osoitteissa http://www.vm.fi/vm/fi/04_julkaisut_ja_asiakirjat/01_julkaisut/03_kunnat/20120917Alueel/Alueellista_demokratiaa.pdf, <http://www.om.fi/Etusivu/Julkaisut/Selvityksijaohjeita/Selvitystenjaohjeidenarkisto/Selvityksijaohjeita2012/1347272786066> ja <http://www.om.fi/Etusivu/Julkaisut/Selvityksijaohjeita/Selvitystenjaohjeidenarkisto/Selvityksijaohjeita2012/1347272788543>. Lisätietoja antavat neuvotteleva virkamies Inga Nyholm, p. 040 760 5524, valtiovarainministeriö (Alueellista demokratiaa), vaalijohtaja Arto Jääskeläinen, p. 0400 611 432, oikeusministeriö (Kunnan sisäiset vaalipiirit päätöksenteossa) ja tutkija Maija Karjalainen, p. 0400 864 830 (Kansalaisfoorumit edustuksellisessa päätöksenteossa).

Valtioneuvoston viikkoa koskevat tiedustelut ja huomautukset pyydetään osoittamaan valtioneuvoston viestintäosastolle, os. Snellmaninkatu 1 A, 00170 Helsinki, p. (09) 1602 2056, (09) 1602 2025.

Edita Publishing Oy, Helsinki 2012